

לשמע קול תורה – פסוק השבוע

פרשת וישב

האור הטמון ברע

אחי יוסף מתכננים להרוג את אחיהם, וראובן מציל אותו בערמה:

"וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רְאוּבֵן אֶל תִּשְׁפְּכוּ דָם הַשְּׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בְּמִדְבָּר וַיֵּד אֶל תִּשְׁלְחוּ בּוֹ לְמַעַן הֲצִיל אֹתוֹ מִיָּדָם לְהַשִּׁיבֵוּ אֶל אָבִיו" (בראשית לז, כב).

ראובן אומר לאחיו שלא יהרגו את יוסף בידיים אלא ישליכוהו אל הבור, ושם הוא ימות מעצמו. אמנם, כפי שהתורה מעידה, הייתה כוונת ראובן טובה – "למען הציל אותו מידם"; הוא התכוון לשחררו מאוחר יותר ולהביאו לאביו, אולם אחיו לא הכירו את תכניתו והבינו שמדובר בהחלפת הרצח בידיים לרצח בגרמה.

אחרי שראובן הולך יהודה מציע רעיון אחר:

"לְכוּ וְנִמְכְּרֵנוּ לַיִשְׁמַעְאֵלִים וַיְדַנּוּ אֶל תְּהִי בּוֹ כִּי אָחִינוּ בְּשָׂרְנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אָחִיו" (שם כז).

נשים לב שהתורה אינה מספרת שהאחים שמעו להצעת ראובן, אלא רק מתארת שהם אכן פעלו כפי שהציע. הם הפשיטו את יוסף מכותונתו וזרקו אותו לבור מלא נחשים ועקרבים. לעומת זאת, בהצעת יהודה התורה מוסיפה "וישמעו אחיו". האחים לא רק ביצעו את אשר הציע יהודה, הם גם שמעו את קולו הפנימי שטען שאין להרוג את אחיהם, לא ישירות ולא בגרמה. את הקול הפנימי, ניצוץ המצפון, קול ה' המונח באדם – את הקול הזה שמעו האחים ועל כן נמנעו מלהרוג את יוסף.

בכל אדם יש מצפון. ראובן רצה להציל את יוסף, ויהודה הצליח להביא את אחיו להקשיב לצו המצפון. לצערנו לא חזר יהודה בתשובה שלמה, כי גם מכירת אח היא פשע נורא, אך בסופו של דבר בזכות הצעת יהודה נשארה משפחת ישראל שלמה, ואחרי צרות רבות תתגלה שוב אחדותה.

בתוך כל הרוע היה ניצוץ קטן של אור – ויהודה גילה אותו הן לעצמו הן לאחיו.

שאל דוד בוצ'קו